

Wijzer

FILM

Pretletter Gru blijft leuk, maar wordt sleets

Een superschurk met een Slavisch accent die met een legertje lompe gele wezentjes de wereld op zijn kop zet. Het gouden idee van 'Despicable me' leverde filmstudio Universal al drie hoogst amussante tekenfilmavonturen op die tezamen wereldwijd ruim 2,5 miljard dollar in het laatje brachten. Geen wonder dat de succesformule nu verder wordt uitgemolken met een vierde deel. Slechterik Gru is inmiddels een brave huisvader die werkt voor een antiboevenbrigade. Zijn nieuwste vangst is oud-klasgenootje en aartsrivaal Maxime Le Mal, een Frans booswicht dat met gemuteerde kakkerlakken de macht wilde grijpen. Maar Maxime weet te ontsnappen en wil wraak. Meteen brengt de veiligheidsdienst Gru en zijn gezin naar een safehouse waar hij onder de naam Chet Cunningham een

Gru staat weer voor een verrassing.

Despicable me 4

★★

Genre: Animatie
Regie: Chris Renaud, Patrick Delage

nieuwe identiteit aanneemt. Dan wordt Gru herkend door zijn nieuwe boosaardige buurmeisje Poppy dat hem dreigt te verraden... Voor een franchise die inmiddels vier delen beslaat, blijft de prefactor van de Despicable me-reeks bovengemiddeld hoog. Want met de geboorte van zoon Gru Jr. en de introductie van vijf MegaMinions (gele stuiterballetjes met superkrachten) valt er ook nu weer genoeg te gniffelen. Toch begint de formule sleetsheid te vertonen. De frisheid is weg, de slapstick wordt repetitief en de hyperenergieke Minions met hun gekke brabbeltaalje tappen met hun grappen net iets te vaak uit hetzelfde vaatje. Tijd misschien om Gru en zijn hulpjes met pensioen te sturen, al zal de penningmeester van filmstudio Universal daar anders over denken.

Eric le Duc

FILM

Het Wilde Westen, deel 1

Met zijn oscarwinnende 'Dances with Wolves' (1990) en het cowboydrama 'Open range' (2003) verklaarde Kevin Costner al zijn intense liefde aan het westerngenre.

Nu komt de 69-jarige producent, regisseur en acteur met 'Horizon: An American saga', een ambitieus passieproject over het Wilde Westen, dat uiteindelijk moet uitmonden in vier films van elk drie uur. Costner nam een extra hypotheek op één van zijn huizen en investeerde zelf zo'n veertig miljoen dollar in het monsterproject dat nu aftrapt met Chapter 1.

Centraal in het epos staat Horizon, een onontgonnen gebied waar een nog te bouwen nederzetting moet verrijzen. Vanuit Montana, Wyoming en Kansas zien we kolonisten, arbeidsmigranten, premiejagers, hoertjes en een paardenhandelaar (Costner zelf) naar deze plek trekken, waar een kans op een beter leven lonkt. Maar Horizon is ook het gebied dat toebehoort aan de Apachen, de inheemse bevolking voor wie de plaats een belangrijk oversteekpunt over een rivier is. En

Costner als paardenhandelaar.

Horizon: An American saga

★★★★

Genre: Western
Regie: Kevin Costner
Met: Kevin Costner, Sienna Miller, Sam Worthington

triges en enerverende pistoolduels uit te serveren. Dat levert een wat vol, maar fascinerend portret op van de strijd tussen kolonist, opportunistische gelukszoekers en de inheemse bevolking, dat half augustus wordt gevolgd door deel 2. Of Chapter 3 en 4 er ook komen, valt nog te bezien. Naar verluidt struinde Costner tijdens het afgelopen filmfestival van Cannes in de haven alle luxejachten af, op zoek naar investeerders voor de slotdelen. Hopelijk hebben genoeg geïnteresseerde rijkards hun chequeboekje getrokken.

Eric le Duc

MUZIEKFESTIVAL TIENDE EDITIE WONDERFEEL

Festival leidt tot bos op IJsland

Wonderfeel, het driedaagse buitenfestival in 's-Graveland, beleeft van 19 tot en met 21 juli de tiende editie. Het evenement rond klassieke muziek op landgoed Schaep en Burgh stond zomerstormen, corona en nog wat andere ongemakken.

Tekst: Els Blom

isakader tag with dummy text.

Desalnettemin groeide het uit tot een spektakel dat de laatste jaren goed is voor zo'n tienduizend bezoekers, die - en nou komt 'ie - inmiddels een IJslands bos van een hectare groot bij elkaar doneerden. Tamar Brüggemann is artistiek directeur van Wonderfeel en net terug van een paar dagen IJsland. Daar heeft ze samen met anderen een aantal zaailingen geplant. Het groen is gedoneerd door bezoekers van de verschillende festivals die deelnemen aan het project European Festivals Forest, een initiatief van Brüggemann en de Britse festivaldirecteur Peter Florence. In 2022 startten ze met een pilot. Toen doneerde het publiek van zes Europese festivals samen 2828 bomen. In 2023 werd dit uitgebreid naar veertien festivals en drie rondreizende gezelschappen, goed voor nog ruim drie hectare aanplant, 11.000 bomen in totaal, waarvan dus een hectare namens Wonderfeel. Brüggemann: „We willen de voetsporen van Wonderfeel zo klein mogelijk houden. Denk in dat verband aan zaken als waar je de benodigde energie vandaan haalt, aan reisebewegingen, hoe je het transport regelt en ga zo door. Wonderfeel heeft een vegetarische catering, en we werken met biodiesel. Dat zijn allemaal stappen om minder CO2 uit te stoten. Je ontkomt er echter niet aan om iets uit te stoten.” „Op een conferentie voor festivals uit heel Europa ontstond de vraag of er een duurzaam project kon worden bedacht dat festivals met elkaar verbindt en waarbij de schaalgrootte juist een positieve impact heeft. De grootste CO2 uitstoot wordt veroorzaakt door reisebewegingen van festivalbezoekers en musici. We hebben daarom even aan een ecotaks gedacht, zijn daar echter op teruggekomen. We wilden namelijk dat het publiek zelf kan beslissen.” In het project European Festivals Forest bieden de deelnemende festivals de keuze bovenop de prijs van een ticket 2 euro extra te betalen, ter compensatie van de CO2-uitstoot, goed voor 1 boom in IJsland. Slechts 1 procent van IJsland is bebost. Dat komt door grootschalige kap in vroeger tijden en doordat het groen-deels bestaat uit zand- en grindwoestijnen, lavavelden, rotsen en gletsjers. „We werken samen met Land og Skógur, het IJslandse Staatsbosbeheer. Die organisatie is al sinds 1908 bezig met herbebossing. IJsland heeft

Tamar Brüggemann en Peter Florence planten nieuwe bomen.

FOTO HRAFN ÓSKARSSON

„Wonderfeel heeft een vegetarische catering, en we werken met biodiesel

geen grote en hoge bomen en nauwlijks loofbomen, maar sparren en dennen. Een landgoed als Schaep en Burgh, het bestaan daarvan, vinden wij een vanzelfsprekendheid. Daar heb je dat niet. Het is allemaal jong en nieuw.” Het land waar het bos van uiteindelijk tien hectare van European Festivals Forest moet komen, ligt onder de vulkaan Eyjafjallajökull in de regio Rangárbing Eystra. Het is ongeveer anderhalf uur rijden van Reykjavik. De grond is er vruchtbaar, want verrijkt met stof van vulkaanuitbarstingen, waaronder die in 2010. „Het is een beschutte plek. We zijn er met een klein bosje begonnen. Er worden lokaal essen, populieren, berken en zelfs eiken voor gekweekt. De eiken op IJsland zijn nu op één hand te tellen. Nieuwe exemplaren kunnen er groeien, omdat het ook op IJsland warmer wordt.” Brüggemann is net terug uit IJsland. „Met het vliegtuig, ja. Ik weet het, het is een pijnlijk

punt. Ik kan ook niet gaan, dat is zo. Ik denk niet dat we volgend jaar gaan. Toch, 'in the end', bij zo'n project moet je elkaar in de ogen kunnen kijken. En je moet foto's hebben. Materiaal om mee te kunnen communiceren.”

Matthijs Vermeulenprijs

Aan dynamiek en creativiteit heeft het Brüggemann en mededirecteur, de Bussummer Georges Mutsaerts, nooit ontbroken. De eerste editie van Wonderfeel was voornamelijk rond klassieke muziek opgebouwd, in de loop der jaren is dat uitgebreid met jazz, pop, niet westerse muziek, theater, poëzie en projecten die het festival overstijgen. Zo klonk in 2020 onder de vlag 'Festivals voor compassion' een compositie van Calliope Tsoupani Het werk was ingegeven door de coronapandemie, werd in meer dan 55 verschillende uitvoeringen verspreid op festivals in Europa en ontving de prestigieuze Matthijs Vermeulenprijs. De compositie wordt tijdens 'De avond van Wonderfeel' op 19 juli nog eens uitgevoerd door trombonist Sebastiaan Kemner. Speciale productie is dit keer het jubileumproject waarvoor tien jonge componisten uitgenodigd zijn om werk te maken dat geïnspireerd is op de vraag hoe een goede voorouder te zijn. Brüggemann: „Kan wat je nu doet zeven generaties later

nog als goed doorgaan? We waren benieuwd hoe de nieuwe generatie componisten hun zoektocht naar een antwoord hierop zouden verklanken.” Verspreid over de drie festivaldagen worden de composities uitgevoerd door tien verschillende ensembles. Overigens, wie Wonderfeel nog in 's-Graveland wil beleven, moet niet verstek laten gaan, want het festival staat vanaf 2025 op het landgoed van Kasteel Groeneveld in Baarn. „Schaep en Burgh is van Natuurmonumenten en die wil de druk op de buitenplaatsen verlichten. Groeneveld is altijd al een back-up voor ons geweest. De gemeente was vanaf het begin enthousiast. Groeneveld is heel mooi, het lijkt op Schaep en Burgh. Aan water en weilanden is het vergelijkbaar. Het voordeel is dat het bij warm weer iets meer schaduw biedt.” De omvang van het festival blijft dezelfde, verzekert Brüggemann.